

kats såsom hänsyftande på ett mindre offer. Detta synes mig tyda på, att runan även i norden främst varit ett med offret och dess verkningskraft förbundet tecken. På vissa lapska trolltrummor är tecknet för offer utbytt mot månens bild, såsom i det följande skall visas. Detta talar för ett samband mellan månen och gåvorunan.

I »Odens trollsånger» i Eddan hänsyftar den sjätte strofen på magisk förmåga att hindra trolldom (verkan av runor ristade på trä). Det synes mig antagligt, att en dylik föreställning om den sjätte runan och dess tals makt kan härflyta ur tron på offrets makt att skydda mot skadetrolldom.

Det finnes också åtskilliga exempel i nordisk magi på bruket av talet 6 vid operationer, som avse att hjälpa människor eller djur, som blivit förhäxade. Det föreskrives t. ex., att man bl. a. skall ta sex halmpipor och blåsa genom dem, om man blivit »förråkt» (påförd sjukdom av underjordiska väsen eller någon trollkunnig människa). För att »sätta tillbaka» (öva mottrolldom) skall en formel av följande lydelse läsas: »Jag ställer modstöld, jag ställer avund, jag ställer Fan; jag ställer onda människor till ett berg, där ingen bor, till en sjö, där ingen ror, under en sten, där ingen maus (sic!) är mig till mens». (Lappmannen Jon Johansson.) I formeln åberopas sex ting, som skola motverka (beakta de av mig spärtrade orden). En annan formel från samma källa lyder: »Du skall gå tillbaka till honom, den dig sänt haver, och där skall du glupa och där skall du sluka uti hans hus, uti hans bo, uti hans lever, uti hans lunga, uti hans tand och uti hans tunga». I formeln äro, som vi se, sex lokaliteter angivna (orden spärrade av mig). »När få förgjort är», säger en svartkonstbok (»Salomoniska magiska konsterna»), kan man binda tillsammans »under syllen» följande sex ingredienser: »orant», »lätte blomster», »åbrod», »geteruta», »rödlök» och »hvitlök». Samma skrift upplyser om, att ingen kan »förgöra ens häst», om man insömmar i hans grimma följande sex ingredienser: »bäfvergäll», »hvitlök», »olsten», »lagerbär», »tibast» och »venderot». Har trolltyg gjort, att en häst fått »braklaget» (stegar sig), skall man enligt en annan källa (Heurgren) spotta 3